

μπαμ

μπαμ, το, άκλ. ουσ. [ηχομιμητική λ.]. **1.** χαρακτηρίζει τον ήχο που κάνει το πυροβόλο όπλο όταν εκपुरσοκροτεί: «το μπαμ που ακούστηκε ήταν η αιτία να γενικευτεί η ένοπλη σύρραξη». (Παιδικό τραγούδι: *στου Μανώλα την ταβέρνα έπεσε μια ντουφεκιά, **μπαμ!** και τρυπήσαν τα βαρέλια και χυθήκαν τα κρασιά φισςς!*). **2.** δυνατός και κοφτός κρότος: «από πού ακούστηκε αυτό το μπαμ; || τι ήταν αυτό το μπαμ;». **3.** (στη γλώσσα της αργκό) είδος ζειμπέκικου χορού: «χορεύει μόνο το μπαμ». **4.** (στη γλώσσα των μηχανόβιων) η έντονη επιτάχυνση της μοτοσυκλέτας σε κάποια περιοχή στροφών: «θα βάλω πίσω τρία δόντια για καλύτερο μπαμ». **5.** ως επιφών. **μπαμ!** τρόπος με τον οποίο επιχειρούμε να τρομάξουμε κάποιον: «πήγε κρυφά από πίσω του και μ' ένα μπαμ που του 'κανε, πετάχτηκε ο άλλος μέχρι το ταβάνι». (Ακολουθούν 14 φρ.)·

- *έγινε μπαμ*, προκλήθηκε σοβαρή εντύπωση: «έγινε μπαμ μόλις μ' είδαν να περνά από μπροστά τους με την αυτοκινητάρα μου!»·

- *έγινε το μεγάλο μπαμ*, **α.** προκλήθηκε μεγάλη έκπληξη, έντονη εντύπωση από την εξέλιξη κάποιου γεγονότος: «μόλις κυκλοφόρησε το νέο του βιβλίο, έγινε το μεγάλο μπαμ κι εξαντλήθηκε μέσα σε λίγο καιρό!». **β.** ξέσπασε κάποια κακή κατάσταση που εγκυμονούσε: «με τέτοια αναδουλειά τον τελευταίο καιρό, έγινε το μεγάλο μπαμ στην αγορά κι άρχισαν να κλείνουν συνέχεια οι επιχειρήσεις η μια μετά την άλλη». **γ.** ξέσπασε κάποιο μεγάλο σκάνδαλο: «παρόλο που κινητοποιήθηκε όλο ο κομματικός μηχανισμός, δεν μπόρεσαν να καλύψουν τα σκάνδαλα του υπουργού, ώσπου κάποια στιγμή έγινε το μεγάλο μπαμ». **δ.** προκλήθηκε, κηρύχθηκε πόλεμος: «μόλις το 1940 έγινε το μεγάλο μπαμ, όλοι οι νέοι έτρεξαν να καταταγούν στις τάξεις του στρατού»·

- *είναι μπαμ*, (για πρόσωπα ή πράγματα) είναι καλός, ωραίος, εξαιρετικός: «η καινούρια του γκόμενα είναι μπαμ! || αγόρασε ένα αυτοκίνητο που είναι πολύ μπαμ!»·

- *είναι μπαμ και κάτω*, (και για τα δυο φύλα) ερωτεύεται αμέσως, με το πρώτο: «μόλις του γνωρίσεις καμιά ωραία κοπέλα, είναι μπαμ και κάτω»·

- *ιμάμ, μαμ και μπαμ*, βλ. λ. ιμάμ μπαϊλντί·

- *είναι μαμ και μπαμ*, βλ. λ. μαμ·

- *θα κάνω μπαμ*, **α.** δεν μπορώ να συγκρατήσω άλλο τα νεύρα μου και ετοιμάζομαι να ξεσπάσω: «κράτα με, γιατί θα κάνω μπαμ μ' αυτές τις βλακείες που μας λέει μια ώρα». **β.** νιώθω έντονη ψυχική πίεση: «έχω τόσα πολλά προβλήματα τον τελευταίο καιρό, που θα κάνω μπαμ»·

- *και μπαμ και μπουμ ή και μπαμ μπουμ*, **α.** αλληπάλληλοι πυροβολισμοί: «οι κουμπουροφόροι γυρνούσαν όλη τη νύχτα μέσα στους δρόμους της πόλης και μπαμ και μπουμ τρομοκρατούσαν τον κόσμο». (Λαϊκό τραγούδι: **και μπαμ και μπουμ** τις πιστολιές ξεσήκωσε τις γειτονιές κι έσπασε δυο μπορντέλα). **β.** αλληπάλληλοι ήχοι από νταούλι. (Δημοτικό τραγούδι: **και μπαμ και μπουμ** και ταραραράμ βαράνε τα νταούλια)· βλ. και φρ. *το (τα) μπαμ μπουμ*·

- *κάνω μπαμ*, προκαλώ μεγάλη εντύπωση, έχω μεγάλη επιτυχία: «είναι τόσο ωραίος, που, όπου κι αν πάει, κάνει μπαμ || ένα βιβλίο έγραψε και μέσα σε λίγες μέρες έκανε μπαμ». (Λαϊκό τραγούδι: *απόψε **κάνεις μπαμ**, απόψε **κάνεις μπαμ**, σε βλέπουν και φρενάρουνε και σταματούν τα τραμ!*)· βλ. και φρ. *κάνω μπουμ*, λ. *μπουμ*¹·

- *κάνω μπαμ από μακριά*, **α.** είμαι πολύ ευδιάκριτος, ξεχωρίζω έντονα από την ομορφιά μου ή γενικά το παρουσιαστικό μου: «ήταν ντυμένος στην τρίχα κι έκανε μπαμ από μακριά». **β.** είναι ευδιάκριτη επάνω μου μια ψυχολογική κατάσταση ή γενικά η κατάσταση στην οποία βρίσκομαι: «κατάλαβα πως κάτι σου συμβαίνει, γιατί κάνεις μπαμ από μακριά || κάνεις μπαμ από μακριά πως τα έχεις κοπανήσει». Ακούγεται και *κάνω μπαμ από εκατό (χίλια) μέτρα* ή και *κάνω μπαμ από εκατό (χίλια) χιλιόμετρα*·

- *κάνω το μεγάλο μπαμ*, προκαλώ πολύ μεγάλη εντύπωση, έχω πολύ μεγάλη επιτυχία, συζητιέμαι, αναφέρομαι

συνεχώς, ιδίως για κάτι καλό: «με το πρώτο βιβλίο που δημοσίευσε έκανε το μεγάλο μπαμ»·

- **μπαμ και κάτω!** αμέσως, στη στιγμή, απότομα και ξαφνικά: «όλες οι δουλειές πρέπει να γίνονται μπαμ και κάτω || την ερωτεύτηκε μπαμ και κάτω». (Τραγούδι: **μπαμ και κάτω**, έτσι απλά μωράκι μου φευγάτο ήρθες και έφερες τα πάνω κάτω)·

- **μπαμ μπουμ!** αλληπάλληλοι πυροβολισμοί και, κατ' επέκταση, ο πόλεμος. (Λαϊκό τραγούδι: **μπαμ μπουμ ντουφεκιές, μπαμ μπουμ κουμπουριές**)·

- το (τα) **μπαμ μπουμ**, **α.** ο μονότονα επαναλαμβανόμενος δυνατός κρότος: «κάνουν κάτι μετατροπές στο πάνω διαμέρισμα κι όταν αρχίζουν τα μπαμ μπουμ, με παίρνουν το κεφάλι». **β.** άγριος καβγάς με ανταλλαγή δυνατών χτυπημάτων: «κάποια στιγμή άρχισαν τα μπαμ μπουμ και δεν τολμούσε κανένας να μπει στη μέση να τους χωρίσει».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας